

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Pr. e-mail til jm@jm.dk, ljm@jm.dk

Fredericia, den 25. januar 2019

Deres Sagsnr. 2018-702-0015 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af offererstatningsloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i Erstatningsnævnet m.v.)

Offerrådgivningen i Danmark (OID) skal indledningsvis gøre opmærksom på, at de personer, der søger erstatning i Erstatningsnævnet (EAN), er personer, der ikke er dækket af andre former for forsikring, hverken egen forsikring eller forsikring gennem f.eks. arbejdsgiver. Det vil typisk være personer, der i forvejen er svage økonomisk. De har været udsat for personfarlig kriminalitet og er berettiget til erstatning.

De har først skullet afvente straffesagens afslutning, hvilket kan tage lang tid. Det er derfor helt uacceptabelt, at de derefter risikerer at vente, i nogle tilfælde i endog meget lang tid, før EAN behandler deres krav på grund af lange sagsbehandlingstider. Det kan i værste fald være ødelæggende for offerets mulighed for at komme videre i sit liv.

Det er på den baggrund positivt, at Justitsministeriet (JM) har taget initiativ til at ændre herpå. OID har deltaget i den referencegruppe, JM nedsatte i begyndelsen af 2018, og det er vores oplevelse, at der er arbejdet seriøst med problemerne både i JM og i det konsulentfirma, der lavede en analyse af EAN.

OID kan tilslutte sig lovudkastet, men som det fremgår af analyserapporten, kræves der også mange administrative ændringer. OID går ud fra, at disse også gennemføres.

OID har 3 vigtige tilføjelser:

1. Vi foreslår, at domstolene i højere grad får mulighed for at tage stilling til erstatningskrav
2. Vi foreslår, at der oprettes en særlig liste over bistandsadvokater
3. Bistandsadvokatens opgave er i dag begrænset til selve straffesagen

Forslag 3a:

Der burde være mulighed for at forlænge beskikkelsen i de sager, hvor erstatningskravet ikke kan gøres endeligt op under straffesagen på grund af de skader, ofret har pådraget sig.

Forslag 3b:

I sager, hvor politiet konstaterer ukendt gerningsmand og derfor stopper efterforskningen, bør ofret kunne få en bistandsadvokat til at opføre sit erstatningskrav, som det havde været tilfældet, hvis der var fundet en gerningsmand.

1/4

Ad 1

OID foreslår, at domstolene i højere grad får mulighed for at tage stilling til erstatningskrav

OID er af den opfattelse, at forslaget i analyserapportens punkt 5.9, om at flere erstatningsspørgsmål afgøres som retskrav, bør gennemføres.

Vi tror på, at det kan lade sig gøre, ligesom det vil opleves som en klar forbedring set fra offerets side. Det grundlæggende juridiske problem er, at sådan som loven er i dag, så skal EAN foretage en fuld prøvelse af mange af de krav, der allerede er behandlet i retten, nemlig i de tilfælde, hvor tiltalte ikke har bestridt kravet størrelse.

Et eksempel: Sofie har været udsat for personfarlig kriminalitet. Hun har været sygemeldt i en periode og har haft et antal psykologsamtaler. Hun har et samlet krav på svie og smerte, tabt arbejdsfortjeneste og udgift til psykolog på i alt 27.000 kr. samt et krav på godtgørelse for tort på 20.000, i alt 57.000 kr. Hendes krav er endeligt opgjort ved hovedforhandlingen. Hendes bistandsadvokat har sendt opgørelsen + dokumentation til retten og forsvarsadvokaten i god tid før hovedforhandlingen. Kravene svarer til praksis på området. Tiltalte nægter sig skyldig, og hans forsvarer bestrider derfor erstatningspligten, **MEN** såfremt han dømmes, har han ingen indsigelser mod kravene.

Han dømmes, og i dommen står: Tiltalte betaler inden 14 dage til Sofie kr. 57.000.

Og så kunne man jo tro, at det ville være nemt for Sofie at få de 57.000 kr. fra EAN. Men nej. Det må EAN ikke. For retten har jo ikke taget stilling til kravet. Så EAN skal begynde forfra.

For Sofie (og mange andre) virker dette helt uforståeligt.

Hvis vi lige går tilbage ovenfor til **MEN**'et, og i stedet forestiller os, at tiltalte siger, **OG** såfremt han dømmes, er han desuden uenig i opgørelsen. Så vil retten nå frem til det samme resultat, idet kravene jo som nævnt svarer til praksis. Og så ville EAN "bare" skulle udbetale beløbet, for nu har retten jo taget stilling.

I virkelighedens verden bruges der faktisk ofte en del tid i retten på at drøfte erstatningskravene og nå til enighed om dem, hvilket er fuldstændigt overflødigt, når EAN alligevel ikke kan bruge det til noget. Det er vores opfattelse, at det faktisk ikke er almindelig viden hos alle parter i retten, at det forholder sig sådan.

Vi er derfor ikke enige i konklusionen i analyserapporten, der afviser forslaget.

Løsningen kunne meget simpelt være den, at retten i begge eksempler kunne tage stilling og skrev: Der er foretaget fuld efterprøvelse af Sofies krav, som tilkendes kr. 57.000....

Og hvis retten ikke kan foretage fuld efterprøvelse, at der så i stedet stod det, og at kravet blev sendt til EAN. Der er ingen - ej heller i dag - der forestiller sig, at tiltalte kan betale, så det er blændværk at skrive, at "Tiltalte betaler..". Kravet sendes direkte til EAN, og når/hvis de gør regres, er det alligevel ikke på grundlag af dommen.

Ad 2

Der oprettes en særlig liste over bistandsadvokater

Et andet vigtigt problem, der slet ikke er omtalt rapporten, men som er nævnt overfor JM i referencegruppen, er kvaliteten af bistandsadvokater.

OID har længe gjort opmærksom på, at der bør oprettes en særlig liste over bistandsadvokater.

Det er velkendt, at mange forsvarsadvokater ikke er glade for at være bistandsadvokater. Dertil kommer, at der i lidt mere komplicerede sager forudsættes en høj faglig viden om erstatningsretslige problemstillinger, som den almindelige forsvarer typisk ikke har. De fleste organisationer, der hjælper ofre for personfarlig kriminalitet, har derfor deres egne lister med advokater, der gerne vil være bistandsadvokater - og som regel ikke vil være forsvarsadvokater.

Det vil heller ikke være dyrere for det offentlige at have dedikerede bistandsadvokater, da salæret er det samme, og det vil måske også gøre det nemmere for alle parter, fordi sagerne og dermed ofrene bliver behandlet bedre.

De såkaldte særlister med bistandsadvokater, der kan tilkaldes akut til afhøringer i voldtægtssager, har et andet formål. Det synes ikke rimeligt, at man skal være voldtaget for at få en god bistandsadvokat!

Ad 3

Bistandsadvokatens opgave er i dag begrænset til selve straffesagen

Forslag 3a

Disse forslag er også nævnt i referencegruppen.

Vi vender tilbage til eksemplet med Sofie og forudsætter nu, at hun er kommet alvorligt til skade, hvorfor hendes situation er uafklaret ved hovedforhandlingen. Der er både risiko for varigt mén og andre følger. Sofies bistandsadvokat har igen opgjort, hvad der kan opgøres nu og sørget for dokumentation til hovedforhandlingen, men tager forbehold for yderligere krav, hvilket også står i dommen.

Og så må Sofie tage afsked med sin bistandsadvokat!

Bistandsadvokatens opgave, som den er i dag, slutter nemlig med straffesagens afslutning. Men Sofies behov for en bistandsadvokat slutter bestemt ikke. Hun har jo ikke forstand på at opføre sit - nogle gange - særdeles kompliceret krav. Det var jo også en af begrundelser for, at hun skulle have en bistandsadvokat under retssagen, at denne skulle opføre erstatningskravet. OG Sofie har jo typisk ikke penge til at betale en advokat. Og selvom EAN kan tildele et salær for advokatbistand, ved man det ikke før bagefter. Derfor er der ikke mange advokater, der vil hjælpe uden sikkerhed for et salær. Og der kan ovenikøbet være risiko for, at dem, der tager disse sager, aftaler salærkrav, som er urimelige for offeret.

OID foreslår derfor, at der i sager med (alvorlige) personskader, som ikke kan opgøres endeligt ved hovedforhandlingen, kan ske forlængelse af beskikkelsen som bistandsadvokat under sagens behandling i EAN.

Det vil tilgodese ofrenes behov, og det vil formentlig også lette EAN's arbejde.

Forslag 3b

Som nævnt er bistandsadvokatens opgave begrænset til straffesagen. Det betyder, at hvis politiet ikke kan finde gerningsmanden, så kan ofret ikke få en bistandsadvokat og dermed heller ikke hjælp til at opføre sit krav overfor EAN.

Men behovet for at få hjælp er der jo stadig, og her har der ikke engang været hjælp i forbindelse med retssagen. Derfor mener OID, at ofret bør kunne få beskikket en bistandsadvokat, som det havde været tilfældet, hvis der var fundet en gerningsmand.

Det er heller ikke her tilstrækkeligt, at EAN kan tildele advokatsalær, når sagen i EAN er afsluttet. Konsekvenserne af denne praksis er, at den måske slet ikke kommer i gang, fordi ofret ikke engang har fået den første hjælp og vejledning om, hvilke krav ofret har.

Vi stiller os naturligvis til rådighed for eventuelle spørgsmål og uddybninger.

Med venlig hilsen

Knut A. Gulbrandsen
Landsformand
Offerrådgivningen i Danmark

